Motion

1975/76: 1877

av herr Molin m. fl.
om arbetsmarknadsunderstöd till studerande

Endast medlemmar i erkänd arbetslöshetskassa kan erhålla understöd från arbetslöshetsförsäkringen. Högskolestuderande som avslutat sin utbildning kan däremot under vissa förutsättningar erhålla arbetsmarknadsstöd. Som krav har bl. a. uppställts att vederbörande stått till arbetsmarknadens förfogande under viss tid, vilket naturligtvis varit en begränsning för nyutexaminerade utan första anställning. I direktiven till 1974 års utredning om allmän arbetslöshetsförsäkring framhålls bl. a.: "Enligt min mening måste utredningens överväganden beträffande ersättningsbeloppet till nytillträdande på arbetsmarknaden bli beroende av flera faktorer, såsom vilka kvalifikationskrav som föreslås för rätt till ersättning samt ersättningsbeloppens storlek i andra former av kontantstöd och under hänsynstagande till inkomstsituationen före inträdet på arbetsmarknaden. Det är också angeläget att ersättningssystemet utformas så att inte personer som genom arbetslöshet förlorat inkomst får lägre ersättning än arbetslösa som tidigare saknat förvärvsarbete." Det är angeläget att utredningen vid utformningen av den allmänna arbetslöshetsförsäkringen beaktar de speciella förutsättningar som gäller för nyutexaminerade personer med lång utbildning och som inte kunnat få någon första anställning.

Det skydd som samhället nu erbjuder, kontant arbetsmarknadsstöd, KAS, har en karenstid på en månad från och med den dag man anmäler sig på arbetsförmedlingen. Under karenstiden måste man stå till arbetsmarknadens förfogande. Systemet innebär t. ex. att man ej kan leva på studiemedel. KAS talar inte om hur de som kvalificerar sig för understöd skall finansiera sitt uppehälle under karenstiden.

En grupp som drabbas hårt av den långa karenstiden är de studernade vid universitet och högskolor. Strukturen i de högskolestuderandes sammansättning har de senaste åren genomgått stora förändringar. Den traditionella ungdomsstudenten har bytts ut mot en något äldre med arbetslivserfarenhet. De ekonomiska åtagandena ökar oftast i samband med ökad ålder. Ett ekonomiskt avbräck kan därför få drastiska följder. Det är först när den enskilde står med sitt examensbevis i handen som de långtidsutbildade blir attraktiva på arbetsmarknaden. Den tid det kan ta att få ett arbete överstiger ofta flera månader.

Även de som lämnar gymnasieskolan och grundskolan kan ha ekonomiska svårigheter under karenstiden, om inte föräldrarna kan klara av uppehället. Även ungdomsarbetslösheten stiger, och det behövs ordentliga åtgärder för att trygga de arbetslösas ekonomiska situation.

I samhällen som kräver ekonomisk självständighet kan det ej anses vara tillfredsställande att försörjningen ej är tryggad under en månads karenstid för kontant arbetsmarknadsstöd. Karenstiden borde omedelbart sänkas till 14 dagar. 1974 års utredning om en allmän arbetslöshetsförsäkring bör ta upp frågan om hur försörjningen skall klaras under karenstiden.

Med hänvisning till ovanstående hemställes

att riksdagen beslutar att sänka karenstiden för kontant arbetsmarknadsstöd för de studerande till 14 dagar.

Stockholm den 27 januari 1976

BJÖRN MOLIN (fp)

CHRISTINA ROGESTAM (c) PER-ERIC RINGABY (m)

GOTAB 51250 Stockholm 1976